

ALM v pojišťovnách

Martin Janeček

Tools4F

MFF UK, Praha, 4.5.2018

Cíl

Představit základní ekonomické analýzy
při řízení ALM v pojišťovnách

Obsah

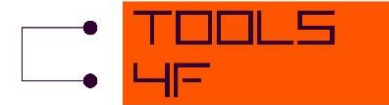
1. Opakování základů
2. Bilance pojišťovny
3. Cíle ALM
  - a) Economic value management
  - b) Cash flow management
4. Další témata
5. Organizace ALM

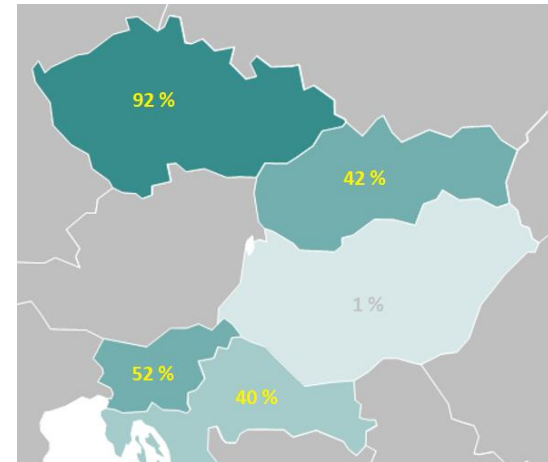
Martin Janeček

- Ph.D. na MFF UK
- Od 1996 v pojišťovnictví – aktuárské činnosti
  - CSOB Poj.
  - Odp. poj. mat.
  - Risk management
- Akademická činnost – MFF, VŠE, CERGE-EI, ...
- Ředitel Tools4F

Tools4F -

- Aktuárská konzultantská společnost od r. 2011
- CZ, SK, HU, ex-Jug
- cca 25 aktuárů a konzultantů
- Oblasti:
  - 1) Konzultace
  - 2) SW
  - 3) Vzdělávání a výzkum

Obsah

1. Opakování základů
2. Bilance pojišťovny
3. Cíle ALM
  - a) Economic value management
  - b) Cash flow management
4. Další témata
5. Organizace ALM

Základy

- Obecné:
  - Výnosová křivka
- Dluhopisy:
  - Kupónová platba, sazba, nominální hodnota
  - Tržní cena, výnos do splatnosti
  - Amortizovaná cena
  - Durace
  - Vývoj výnosů

GB Yields

Základy (2)

- Akcie
- Nemovitosti
- Investiční fondy

Instrumenty

– **Pojištění:**

- Neživotní
- Životní
  - **S garancí investičního výnosu (kapitálové pojištění)**
  - Bez garance (investiční pojištění)

Obsah

1. Opakování základů
2. **Bilance pojišťovny**
3. Cíle ALM
  - a) Economic value management
  - b) Cash flow management
4. Další témata
5. Organizace ALM

Bilance

AKTIVA

PASIVA

Investice
(a další aktiva)

Vlastní zdroje

Tech. rezervy
(a ost. závazky)

Ekonomická bilance

Aktiva i závazky jsou v **tržní ceně**

– Tržní cena aktiv

- Likvidní: tržní systémy Bloomberg, Reuters, ...
- Nelikvidní:
  - porovnání s cenou podobného aktiva
  - znalec
  - výpočet - PVCF

Ekonomická bilance

Aktiva i závazky jsou v **tržní ceně**

- Tržní cena závazků:
  - Nejsou likvidní => nejsou dostupná tržní data
  - Nejčastěji výpočet: PVCF
=> modely, předpoklady

- Hodnota vlastních zdrojů společnosti (významná část celkové hodnoty společnosti)
  - = Tržní cena aktiv
  - Tržní cena závazků

Co ovlivňuje hodnotu pojišťovny

- Interní aktivity:
  - Profitabilní budoucí nový obchod
  - Akce ke snížení budoucích nákladů, stornovost
  - ...
- Externí faktory:
  - Změna tržní ceny aktiv (**úrokové míry**, akcie, nemovitosti, kreditní kvalita, likvidita, ...)
  - Inflace

Obsah

1. Opakování základů
2. Bilance pojišťovny
3. Cíle ALM
  - a) Economic value management
  - b) Cash flow management
4. Další témata
5. Organizace ALM

Motivační ukázka

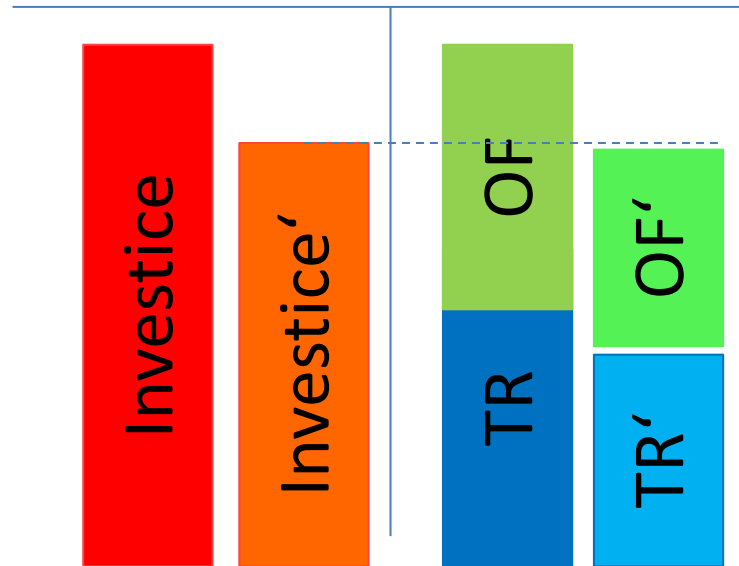
Example

Obsah

1. Opakování základů
2. Bilance pojišťovny
3. Cíle ALM
  - a) Value management
  - b) Cash flow management
4. Další témata
5. Organizace ALM

Value management

Rizika vlastních zdrojů (own funds, OF):

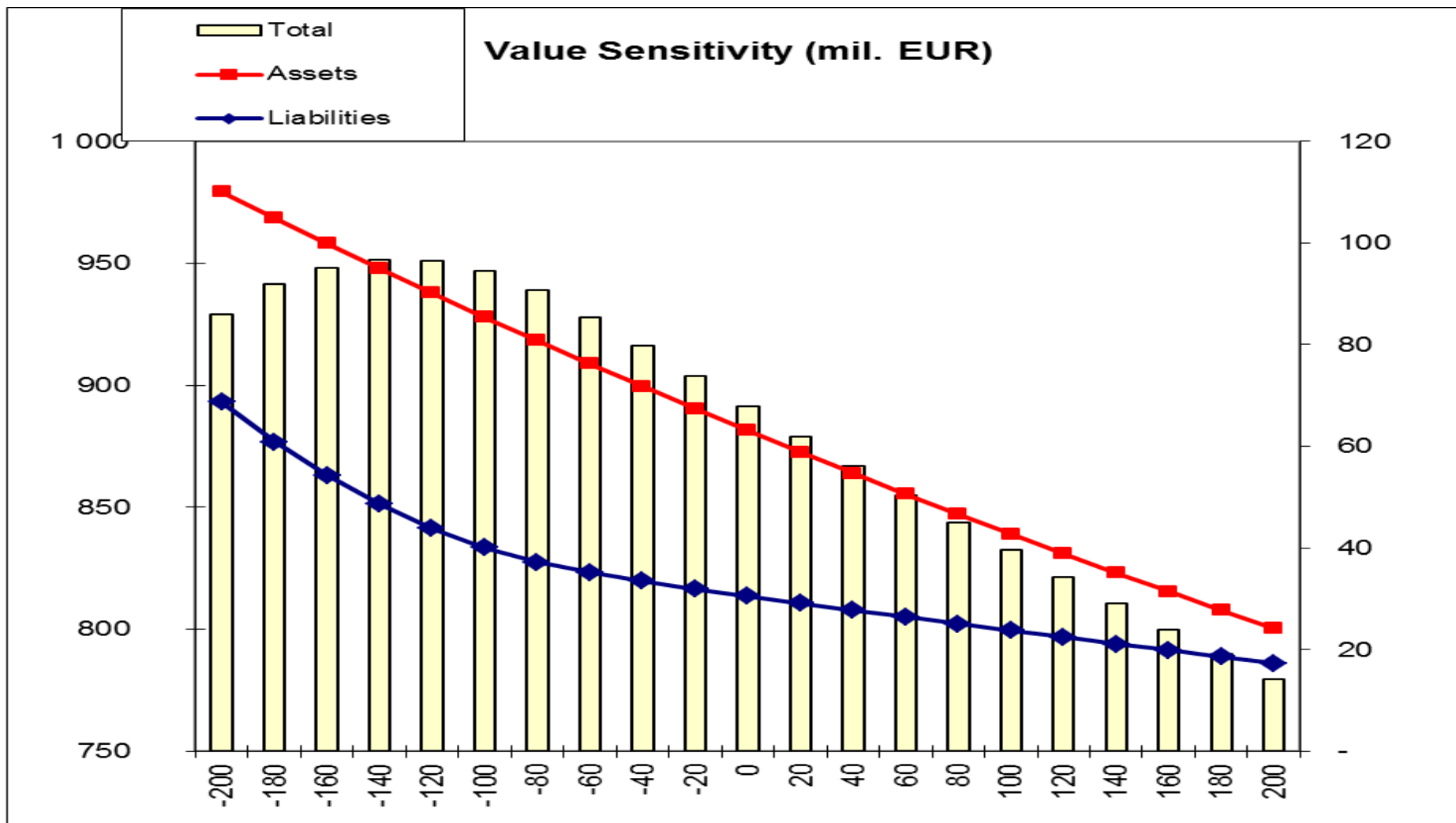
- $\Delta TC \text{ aktiv} \Leftrightarrow \Delta i$ (nebo Δ kreditní kvalita, likvidita)
- $\Delta TC \text{ závazků (TR)} \Leftrightarrow \Delta i$ (nebo Δ předpokladů projekce CF)

$$\text{Cíl: } OF \approx OF' \Leftrightarrow \Delta TC_A = \Delta TR$$

Value management – Citlivostní analýza

<i>YC shift (bps)</i>	Value Sensitivity		
	<i>Assets</i>	<i>Liabilities</i>	<i>Total</i>
-200	979 220 859	- 888 724 725	90 496 134
-180	968 571 564	- 873 276 556	95 295 007
-160	958 129 718	- 860 489 253	97 640 465
-140	947 890 026	- 849 376 112	98 513 914
-120	937 847 357	- 839 995 542	97 851 815
-100	927 996 735	- 832 521 541	95 475 194
-80	918 333 335	- 826 913 310	91 420 025
-60	908 852 479	- 823 031 383	85 821 096
-40	899 549 630	- 819 638 113	79 911 516
-20	890 420 385	- 816 727 544	73 692 841
0	881 460 475	- 814 033 775	67 426 700
20	872 665 757	- 811 368 748	61 297 009
40	864 032 210	- 808 731 914	55 300 296
60	855 555 931	- 806 122 738	49 433 193
80	847 233 134	- 803 540 702	43 692 432
100	839 060 141	- 800 985 297	38 074 844
120	831 033 381	- 798 456 030	32 577 350
140	823 149 388	- 795 952 422	27 196 966
160	815 404 794	- 793 474 002	21 930 792
180	807 796 329	- 791 020 314	16 776 015
200	800 320 816	- 788 590 913	11 729 903

Value management – Citlivostní analýza

Durace

☐ Modifikovaná durace

$$ModDur = -\frac{1}{MV} \frac{\partial MV}{\partial i}$$

$$\approx -\frac{1}{MV(0)} \frac{\Delta MV}{\Delta i} \Rightarrow \Delta MV \approx -MV(0) \cdot MD \cdot \Delta i$$

⇒ Příklad: $MV(0)=100$, $MD=5$

⇒ $\Delta i=+100\text{bps}$ ($1\% = 0,01$) $\Rightarrow \Delta MV = -5$

⇒ $\Delta i=+50\text{bps}$ ($0,5\% = 0,005$) $\Rightarrow \Delta MV = -2,5$

Durace pojistných závazků

☐ Modifikovaná durace závazků

a) není konstantní

– garance + podíl na zisku = **úroková opce**

b) nelze použít vyjádření MD pro dluhopisy („střední doba do splatnosti“)

YC shift (bps)	Value Sensitivity			Assets	Duration		Gap
	Assets	Liabilities	Total		Liabilities		
-200	979 220 859	- 888 724 725	90 496 134	5,4	8,7	-3,3	
-180	968 571 564	- 873 276 556	95 295 007	5,4	7,3	-1,9	
-160	958 129 718	- 860 489 253	97 640 465	5,3	6,5	-1,1	
-140	947 890 026	- 849 376 112	98 513 914	5,3	5,5	-0,2	
-120	937 847 357	- 839 995 542	97 851 815	5,3	4,4	0,8	
-100	927 996 735	- 832 521 541	95 475 194	5,2	3,4	1,8	
-80	918 333 335	- 826 913 310	91 420 025	5,2	2,3	2,8	
-60	908 852 479	- 823 031 383	85 821 096	5,1	2,1	3,1	
-40	899 549 630	- 819 638 113	79 911 516	5,1	1,8	3,3	
-20	890 420 385	- 816 727 544	73 692 841	5,0	1,6	3,4	
0	881 460 475	- 814 033 775	67 426 700	5,0	1,6	3,4	
20	872 665 757	- 811 368 748	61 297 009	4,9	1,6	3,3	
40	864 032 210	- 808 731 914	55 300 296	4,9	1,6	3,3	
60	855 555 931	- 806 122 738	49 433 193	4,9	1,6	3,3	
80	847 233 134	- 803 540 702	43 692 432	4,8	1,6	3,2	
100	839 060 141	- 800 985 297	38 074 844	4,8	1,6	3,2	
120	831 033 381	- 798 456 030	32 577 350	4,7	1,6	3,2	
140	823 149 388	- 795 952 422	27 196 966	4,7	1,6	3,1	
160	815 404 794	- 793 474 002	21 930 792	4,7	1,5	3,1	
180	807 796 329	- 791 020 314	16 776 015	4,6	1,5	3,1	
200	800 320 816	- 788 590 913	11 729 903	4,6	1,5	3,1	

Value management – praktické možnosti

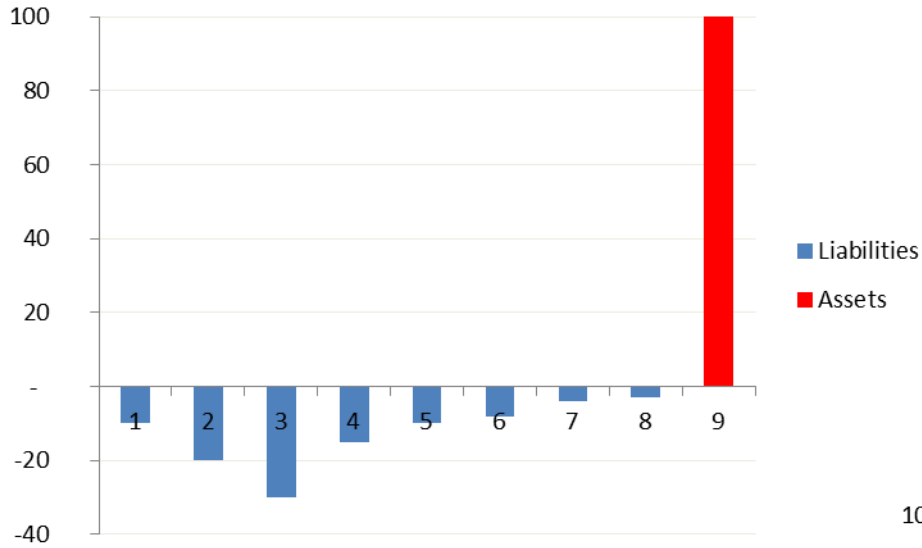
- ☐ Nákup úrokové opce
  - ☺ Nejlepší zajištění (hedge)
  - ☹ Nelikvidní
  - ☹ Drahé
- ☐ Dynamická změna durace aktiv:
  - ☐ Nelze často – transakční náklady
- ☐ Limity (modifikovaná durace, dolarová durace, ...)

Obsah

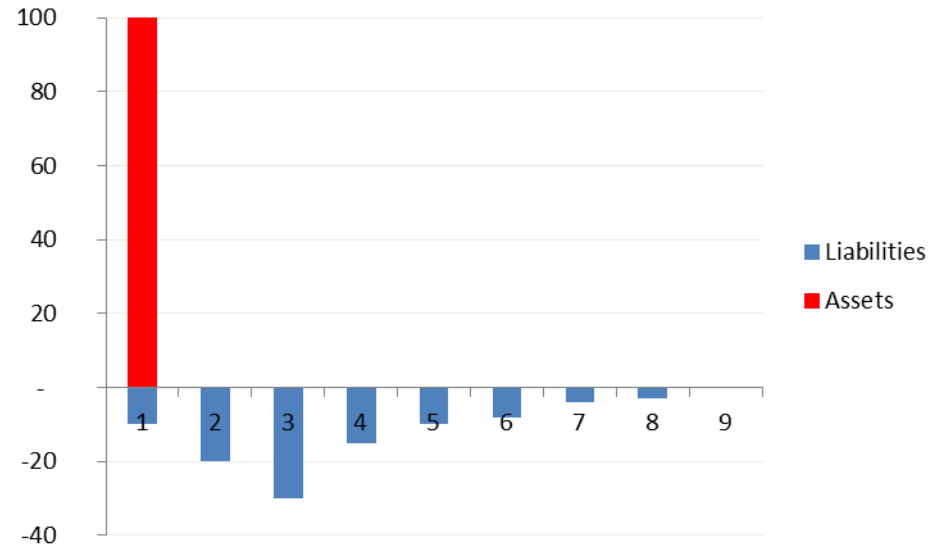
1. Opakování základů
2. Bilance pojišťovny
3. Cíle ALM
  - a) Value management
  - b) Cash flow management
4. Další témata
5. Organizace ALM

Cash flow management – not matched

Jaké je riziko?

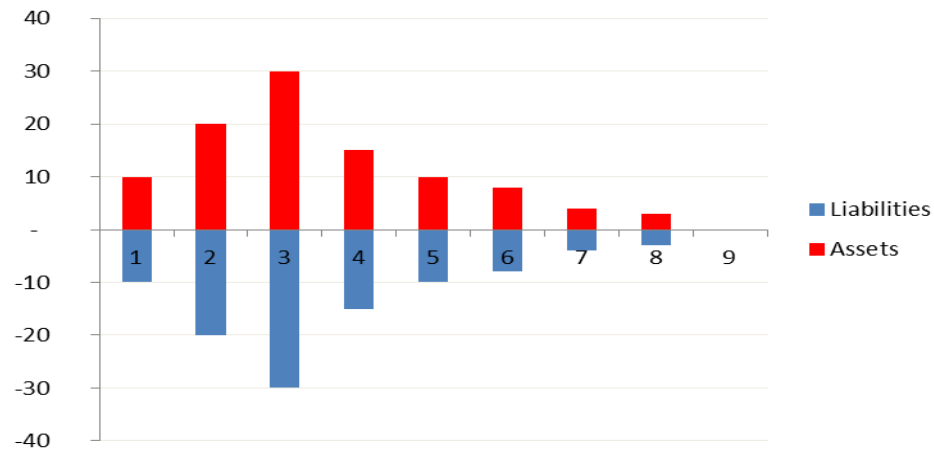

Cash flow management - riziko

Nižší/vyšší tržní cena v čase budoucího prodeje/nákupu:

- ☐ Δ likvidita
- ☐ Δ kreditní kvalita
- ☐ $\Delta i \Rightarrow$ úrokové riziko (interest rate risk)

$\Rightarrow$ Cíl (ideální)=

CF management – praktické komplikace

❑ Ne vždy lze 100% sladit:

CZ GB

❑ **Dostupnost vhodných** fin. instrumentů (např. >10Y)

❑ Změna bud. CF ze závazků (např. změnou **předpokladů** bud. vývoje, podíly na zisku)

❑ Praktická řešení:

❑ Limits – CF gaps (menší v krátké době, větší na delším konci)

Obsah

1. Opakování základů
2. Bilance pojišťovny
3. Cíle ALM
  - a) Cash flow management
  - b) Economic value management
4. Další témata
5. Organizace ALM

Další ALM témata

- ❑ Další typy aktiv:
  - ❑ akcie, nemovitosti
  - ❑ rizikové dluhopisy
- ❑ Rizikové limity:
  - ❑ Úrokové riziko (MD, DDur, i jiné scénáře, nejen par. posuny (NY7), parciální durace, ...)
  - ❑ Akciové a nemovitostní riziko (VaR)
  - ❑ Kreditní limity – např. podle ratingů
  - ❑ Koncentrační limity
  - ❑ Limity na typy vydavatele (veřejný sektor, zajištěné dluhopisy, finanční instituce, ...)
- ❑ Book value management

Obsah

1. Opakování základů
2. Bilance pojišťovny
3. Cíle ALM
  - a) Cash flow management
  - b) Economic value management
4. Další témata
5. Organizace ALM

Role v ALM

- ☐ CFO + CRO – definice investiční strategie
- ☐ CFO
  - ☐ Monitoring výkonosti asset managera
  - ☐ Porovnání s plánem
  - ☐ Účetní zachycení hodnot aktiv a závazků
- ☐ CRO – monitoring rizikových limitů
- ☐ Assets manager:
  - ☐ Maximalizace výnosů v rámci dané investiční strategie

Investiční strategie – hlavní dokument

1. Cíle investování (rizikový apetit)
2. Definice portfolií (TR, OF, ...)
3. Investice volných peněz (typy aktiv, durace, ...)
4. Rizikové limity
5. Monitoring, reporting a eskalační procedury
6. Nastavení Investičního (ALM) výboru

Report na Investiční výbor

1. Vývoj trhu – assets manager (AM)
  - úroky, akcie, nemovitosti, komodity, i politická situace, ...
2. Realizované nákupy/prodeje – CFO
3. Očekávaný volný cash + zamýšlené investice – CFO, AM
4. Vývoj výnosů portfolia – CFO
5. Riziková pozice - CRO

Practical solutions

Děkuji za pozornost!

Martin Janeček

janecek@tools4f.com

www.tools4f.com